



Vedtak i sak 2021/6

Klager: Nationen
Postboks 1180 Sentrum
0135 OSLO

Innklaget: Wulff & Co AS
Postboks 192 Alnabru
0614 OSLO

Saken gjelder

Krav om informasjon om mengde importert kjøtt av varenummer 02061000 (spiselig slakteavfall), kjøttets opprinnelsesland, produsent, hvor det er skjært ned og importert fra og hvilke selskaper i Norge som har vært mottakere/videreforedler av den aktuelle varen.

Saksgang

Nationen rettet en e-post 12. mai 2021 til Wulff & Co (heretter omtalt som Wulff) hvor de ba om miljøinformasjon om import av kjøtt fra utlandet. Nationen ønsket informasjon om kvanta importert av varenummer 02061000 "spiselig slakteavfall", fra 2016 til i dag, fordelt på selskaper under Lilleulv Holding AS, Meat Trade AS og Cocina AS. Det ble også spurt om hvilket land som var kjøttets opprinnelsesland og hvem som er produsent, samt hvor det er skjært ned og importert fra. I tillegg ba Nationen om å få opplyst hvilke selskaper i Norge som har vært mottakere/videreforedler av den aktuelle varen.

Wulff svarte i e-post 18. mai 2021 at Nationen ikke har krav på utlevering av etterspurte opplysninger. Dette er ikke å anse som "miljøinformasjon", jf. § 16 første ledd, og gjelder under enhver omstendighet ikke forhold som kan gi en "ikke ubetydelig påvirkning på miljøet". Wulff viste også til at importkvanta for varegrupper (spesifisert etter varenummer) kan hentes ut fra statistikk på ssb.no.

Nationen klaget 19. mai 2021 til Klagenemnda for miljøinformasjon på Wulffs avslag på krav om miljøinformasjon. Wulff ble orientert om klagen i brev 4. juni 2021. Advokatfirmaet Dehn DA ved advokat Hedda Strømsodd Hosar gav tilsvaret på vegne av Wulff i brev 28.06.2021. Nationen har i brev 18. august 2021 gitt merknader til tilsvaret. Innklagede kom med ytterligere tilsvaret i brev 6. september 2021. Brevet er oversendt klager 7. september.

Klagers anførsler

Generelt om retten til miljøinformasjon

Klager mener at informasjon om import av kjøtt er miljøinformasjon. Informasjonskravet gjelder et ukjent kvantum import av storfekjøtt som har havnet på matbordet til norske forbrukere. I forskning har det over lang tid blitt slått fast at storfekjøtt i seg selv kan regnes som en "klimaversting"¹. I tillegg vil transporten av kjøttet fra (ukjente) produsentland isolert sett bidra negativt i et miljøregnskap. I "NOU 2001:2 Retten til miljøopplysninger" vises det til at informasjon om produkters

¹ <https://forskning.no/ny-klima-mat-og-helse/dropp-storfekjott-om-du-vil-spise-klimavennlig/294368>



mulige påvirkning på helse og miljø i bruksfasen vil være i kjerneområdet for begrepet miljøopplysninger. Klager viser til at import av kjøttvarer en av de viktigste risikofaktorene for smitte av bakterier som Salmonella og Campylobacter og at det har blitt avdekket en rekke tilfeller som kan knyttes til importkjøtt, jf. artikkel fra Folkehelseinstituttet.²

I lovens § 2 legges det til grunn en vid forståelse av begrepet miljøinformasjon, jf. Ot.prp. nr. 116 (2001-2002) side 143. Klager viser til at kjøttet er en innsatsfaktor i innklagedes virksomheten og nemndas vedtak i sakene KMI 2019/7, 2019/8, 2019/9 og 2019/10, hvor det er understreket at høsting av naturressurser er miljøinformasjon da omfang av høsting er en faktor som kan påvirke miljøet. Klager presiserer at de ikke ønsker informasjon om handelsstatistikk og toll. Vi etterspør informasjon utover den som er hos SSB. Bakgrunnen for kravet er ønsket om å lage journalistikk om kjøttbransjens fotavtrykk på miljøet.

Når det gjelder innsynskravet om kvanta importert av «spiselig slakteavfall» fra 2016 til i dag viser klager til nemndas vedtak KMI 2019/7, 2019/8, 2019/9 og 2019/10 om at forhold som generelt er relevante i vurderingen av «ikke ubetydelig», er produkter som brukes eller produseres i virksomheten, avfall, påvirkning på det biologiske mangfold og forbruk av eller utnyttelse av naturressurser, både biologiske ressurser og andre naturressurser. Informasjon som er knyttet til hva som skjer videre med ressursen til høsting og hvordan den utnyttes, i utgangspunktet må anses som miljøinformasjon som kan medføre en ikke ubetydelig påvirkning på miljøet. Flertallet mente at avfall er å anse som miljøinformasjon som kan ha en ikke ubetydelig påvirkning på miljøet.

Klager viser til at morselskaper har som hovedregel kunnskapsplikt og dermed informasjonsplikt om miljøforhold ved virksomheten i datterselskapene, jf. sak 2014/5, og klager merker seg at dette ikke er bestridt av innklagede.

Produsent og opprinnelsesland

Å vite hvem som er kjøttets produsent og hvor det kommer fra er opplysninger av offentlig interesse. Klager viser også til at det i "NOU 2001:2 Retten til miljøopplysninger" på side 86 står at *"Konsekvensen av dette er etter utvalgets oppfatning at dersom allmennheten skal ha en rett til miljøopplysninger om produkter, må opplysninger skaffes til veie av dem som er nærmest til å ha kunnskapen (produsentene), og fra andre som bringer produktene på markedet (importørene)."* Kjøttets opprinnelsesland og hvem som er produsent er vanlig offentlig informasjon på pakningen, og kan ikke unntas offentlighet. I klagesakene 2019/7, 2019/8, 2019/9 og 2019/10 vurderte også flertallet at hvilket land kjøtt selges fra, må anses som miljøinformasjon som produsenten plikter å ha kunnskap om og derav utlevere.

Det er ikke et krav om at miljøpåvirkningen må finne sted innenfor Norges grense og klager viser i den forbindelse til nemndas vedtak i KMI 2004/17, hvor klager fikk innsyn i hvilke produkter av tropisk trevirke som finnes i virksomhetens vareutvalg. I denne saken ble det også gitt informasjon om hvem som er virksomhetens tilvirker og leverandør: *"Nemnda fremhever at det er viktig å få slik informasjon for at klager skal kunne ta stilling til om det tropiske trevirket som faktisk blir importert, er hugget på en bærekraftig måte."* Klager viser videre til at hogst gjennomført av andre på oppdrag

² <https://www.fhi.no/nyheter/2021/utbruddsstammen-pavist-i-importert-storfekjott-fra-tyskland/>



fra skogeier, er forhold ved virksomheten som kan medføre en ikke ubetydelig påvirkning på miljøet, jf. sakene KMI 2009/5 og 2014/4. Samme må etter klagers syn gjelde for kjøttneringen, mht. hvor det er skjært ned og import fra. Hvor store avstander de aktuelle varene har blitt fraktet - fra opprinnelsesland til nedslakting og senere eksport - vil naturlig nok også påvirke miljøet.

Mottakere og videreformidlere

For spørsmålet om hvilke selskaper i Norge som har vært mottakere/ videreformidler av den aktuelle varen, viser klager til flertallets uttalelser i KMI 2019/7, 2019/8, 2019/9 og 2019/10. Flertallet konkluderer her med at miljøinformasjon om salget har betydning i det store bildet for å få oversikt over hvem som forbruker ressursen og hvor markedet er nasjonalt.

Forretningshemmeligheter

Klager kan bare se at det er informasjonen om importkvanta og handelspartnere som innklagede har anført er forretningshemmeligheter, og at dette ikke er begrunnet. Det vises til at en påstand om å avslå et krav med hjemmel i lovens § 17 første ledd bokstav c må være grunnlagt og godtgjort, jf. blant annet Rt. 2010 side 385 og KMI 2017/4. Klager mener at opplysninger om importkvanta, produksjonskapasitet og produksjonskvantum faller utenfor taushetsplikten etter forvaltningsloven § 13, jf. Rettleiar til offentleglova side 87, og det samme må gjelde her. Dette bes besvart kun på overordnet og aggregert nivå (sammenstilt nivå) over en periode på seks år.

Når det gjelder innsynskravet om handelspartnere, er det her ikke tale om detaljerte opplysninger om omsetning. I KMI 2019/7, 2019/8, 2019/9 og 2019/10 presiserer flertallet at spørsmål om hvor kjøtt selges, ikke er opplysninger som kan benyttes av konkurrentene i markedet på en måte som er til skade for virksomheten.

Innklagedes anførsler

Innklagede anfører at de etterspurte opplysningene ikke er miljøinformasjon som kan medføre en ikke ubetydelig påvirkning på miljøet. Det vises til Ot.prp. nr. 116 (2001-2002) s. 224 om at lovgiver ved utformingen av miljøinformasjonsloven § 16 første ledd har siktet til opplysninger og faktorer som har en mer direkte påvirkning på miljøet. Dette er ikke tilfellet ved de etterspurte opplysningene om opprinnelsesland ved et ikke-identifisert produkt, kvanta importmengde under ett spesifikt kjøttvarenummer, kunder og produsent. Innklagede anfører videre at slik produktspesifikk informasjon reguleres av produktansvarsloven og ikke miljøinformasjonsloven.

Innklagede viser til nemndas avgjørelser i KMI 2010/4-6 der opplysninger om hvilke skogeiere de innklagede selskapene hadde kjøpt tømmeret fra, ikke ble ansett for å være miljøinformasjon som måtte utleveres etter loven. I herværende sak, der Nationen blant annet etterspør opplysninger om innklagedes kunder, bør samme argumentasjon legges til grunn. Det er videre vist til KMI 2015/3, der nemnda kom til at omsetningstall for hydrogenperoksidbaserte legemidler til oppdrettsnæringen ikke utgjorde miljøinformasjon. Dette bør behandles likt som de etterspurte importkvanta.

Innklagede mener importstatistikk spesifisert helt ned på kjøttvarens varenummer, ikke er å anse som miljøinformasjon som virksomheten er pålagt å utlevere. Innklagede hevder at spørsmålene som stilles fra Nationen tyder på at formålet med innsynskravet er å motta informasjon om



handelsstatistikk og toll fremfor miljøinformasjon. Innklagede har ytterligere utdypet dette i tilsvaret 6. september 2021 hvor det er pekt på at Nationen har stilt mange av de samme spørsmålene i en parallell pågående sak om importvern og toll.

Dersom formålet var å få miljøinformasjon, mener innklagede det er nærliggende å anta at spørsmålet hadde handlet om det totale importkvanta av kjøttvarer. Det finnes detaljert statistikk om dette hos SSB. Det er ingen forhold ved de aktuelle kjøttvarene som – i miljøsammenheng – skiller seg fra andre kjøttvarer, og som kan begrunne hvorfor Nationen skal få innsyn i akkurat disse spesifiserte opplysningene. Innklagede mener herværende sak skiller seg fra sak 2004/17 om tropisk trevirke hogget i regnskog hvor det er et klart miljømessig skille mellom de etterspurte opplysningene om tropiske trevirket og ikke-utryddingstruede arter.

Under enhver omstendighet er opplysningene unntatt etter miljøinformasjonsloven § 17 bokstav c). Opplysningene om handelspartnere og importkvanta om et spesielt produkt er å anse som forretningshemmeligheter. Opplysninger om kunder og handelspartnere kan utnyttes av konkurrenter og ha negativ påvirkning på innklagedes virksomhet. Det vises til praktiseringen av tolloven § 12-1 der denne type opplysninger omfattes av taushetsplikten. Dersom innsynskravet fra Nationen forplikter innklagede til å utlevere etterspurte opplysninger, vil alle importører i realiteten være forpliktet til å oppgi alle importkvanta av næringsmidler etter varenummer som kan ha helsemessig betydning, dvs. det alt vesentlige at matvarer. Dette vil undergrave tollovens taushetspliktsbestemmelse og kan etter innklagedes syn ikke være hensikten bak miljøinformasjonsloven.

Innklagede har utdypet anførselene om taushetsplikt slik: *"Opplysninger fra tollområdet reguleres av den mer vidtrekkende taushetspliktbestemmelsen i tolloven § 12-1. Lovgiver har fastsatt samme, utvidede, rekkevidde for taushetsplikten på tollområdet som på lignings- og merverdiavgiftsområdet, jf. ot.prp. nr. 58 (2006-2007) i merknadene til § 12-1. I denne forbindelse vises det til at alle «bedriftsmessige» opplysninger omfattes av taushetspliktbestemmelsen. I praksis er blant annet tolldeklarasjonene, skjemaene med opplysninger om de enkelte innførselene, kvanta, importør, eksportør etc. taushetsbelagt etter tolloven § 12-1.*

Som handelsvirksomhet er opplysninger om kunde- og leverandørnettverk, samt importkvanta detaljert ned til varenummernivå, opplysninger det er av konkurransemessig betydning å hemmeligholde. Wulff & Co AS produserer ingenting selv, men har sin viktigste ressurs i kunde- og leverandørlistene – et nettverk det har tatt 50 år å etablere. Bedriftens kunnskap om hvor man kan kjøpe riktig vare med riktig kvalitet, er noe alle konkurrenter er villig å betale godt for. I denne forbindelse er det også sentralt at Wulff & Co AS har opparbeidet seg kunnskap om hvilke varer som bør produseres i Norge, og hvilke som er mest gunstige å importere fra andre land. Valg av produsent hemmeligholdes for å ikke offentliggjøre hvem som oppfyller kvalitetskrav og leveringsevne.

Offentliggjøring av opplysningene Nationen ber om, vil på denne bakgrunn skade Wulff & Co AS' posisjon i markedet, og omfattes av unntaksbestemmelsen i miljøinformasjonsloven § 17 bokstav c."



Nemndas vurdering

Klagefrist

Det følger av miljøinformasjonsloven § 19 andre ledd at klagefristen er tre uker fra det tidspunkt klager har fått svar på informasjonskravet fra virksomheten. Wulff svarte 18. mai 2021 på Nationens informasjonskrav. Nationen klaget 19. mai 2021 på avslaget til Klagenemnda for miljøinformasjon og klagefristen er således overholdt.

Hvilken lov gjelder for informasjonskravet?

Miljøinformasjonsloven § 16 første ledd gir enhver rett til miljøinformasjon om forhold ved virksomheten, herunder dens innsatsfaktorer og produkter, som kan medføre en ikke ubetydelig påvirkning på miljøet. Produktkontrolloven § 10 første ledd gir rett til informasjon om komponenter eller egenskaper ved det enkelte produkt, såkalt produktspesifikk informasjon. I Ot.prp.nr. 116 (2001–2002) s. 92 uttales det om grensedragningen mellom miljøinformasjonsloven og produktkontrolloven at miljøvirkninger fra bruk og eventuelt produksjon av produkter inngår i det man skal ha kunnskap om etter miljøinformasjonsloven § 9, som er grunnlaget for retten til miljøinformasjon fra virksomhet i miljøinformasjonsloven § 16. Den nærmere grensedragningen mellom lovene, herunder om de hver for seg kan hjemle innsyns krav i gitte situasjoner, er overlatt til praksis å ta stilling til. I juridisk teori er det pekt på at flere grensedragninger er kompliserte (Hans Christian Bugge i Lov og rett 2005).

Nemnda mener klart at informasjon om mengde kjøtt som virksomheten har importert ikke er produktspesifikk informasjon, og dette kravet skal derfor behandles etter miljøinformasjonsloven. Ettersom miljøvirkninger fra bruk og produksjon av produkter inngår i retten til miljøinformasjon etter miljøinformasjonsloven § 16, anser nemnda også at følgende spørsmål skal behandles etter miljøinformasjonsloven: hvilket land som var kjøttets opprinnelsesland, hvor det er skjært ned og importert fra og hvem som er mottakere/videreforedler.

Nemnda vurderer at spørsmålet om hvem som er produsent av kjøttet som innklagede har importert er et spørsmål som det i lys av klagers anførsler og sakens faktum er naturlig å behandle etter produktkontrolloven. Informasjon om hvem som er produsent av produktet kan kreves forutsatt at vilkårene i produktkontrolloven § 10 første ledd bokstav e) er oppfylt. Dette er i samsvar med nemndas praksis i tidligere vedtak i sak KMI 2020/4 og KMI 2019/1 hvor spørsmålet om hvem som er leverandører av palmeoljebasert drivstoff ble vurdert som spørsmål om produktspesifikk informasjon som skal behandles etter produktkontrolloven. Med produkt menes både råvare, hjelpestoff, halvfabrikat og ferdig vare av ethvert slag, jf. produktkontrolloven § 2 annet ledd. Spiselig slakteavfall går klart inn under denne definisjonen.

Har klager rett til informasjon om produsent av det importerte kjøttet etter produktkontrolloven § 10 første ledd e)?

Ordlyden i § 10 første ledd e) må tolkes i lys av de vilkår og begrensninger som følger av § 10 første ledd a) – d). Disse bestemmelser viser igjen til produktkontrollovens formålsbestemmelse, § 1. Bestemmelsen i § 10 første ledd bokstav e) må forstås slik at enhver har rett til å få vite hvem som er produsent eller importør av produkter som omfattes av § 10 første ledd a) – d).



Når det gjelder miljøforstyrrelser er det hele produktets livsløp som skal tas i betraktning. Nemnda viser til at miljøpåvirkninger fra kjøttproduksjon blant annet er utslipp av klimagasser som følge av produksjon og distribusjon av storfekjøtt, og legger til grunn at klager har rett til å få produktspesifikk informasjon etter § 10 om importert kjøtt. Retten til informasjon om produkter omfatter informasjon om produsent, jf. § 10 første ledd bokstav e). Det følger videre av produktkontrollen § 10 annet ledd at informasjonen kan kreves av importør, bearbeider og omsetter eller bruker av produktet.

Nemnda mener derfor at informasjon om hvem som er produsent av det importerte kjøttet, er informasjon som klager i utgangspunktet har rett til å få av virksomheten etter produktkontrollen § 10.

Er informasjon om årlig mengde importert kjøtt, opprinnelsesland, hvor kjøttet er skjært ned/importert fra og mottakere/videreforedler av kjøttet, miljøinformasjon som har en ikke ubetydelig påvirkning på miljøet?

Retten til miljøinformasjon etter § 16 gjelder forhold ved virksomheten, herunder virksomhetens innsatsfaktorer og produkter, som kan medføre en ikke ubetydelig påvirkning på miljøet. Retten til miljøinformasjon er knyttet opp mot virksomhetens plikt til å ha kunnskap om miljøforhold i egen virksomhet, jf. miljøinformasjonsloven § 9.

Miljøinformasjon er blant annet informasjon om faktorer som påvirker miljøet, jf. miljøinformasjonsloven § 2 første ledd bokstav b). Forarbeidene til loven sier at de forhold som i første rekke er relevant å vurdere som faktorer som påvirker eller kan påvirke miljøet, er; menneskelig aktivitet f.eks. utslipp av forurensende stoffer, støy eller stråling, avfall, arealbruk, energi, høsting mv.

For virksomheter som driver med import og omsetning av kjøtt, er kjøttet en innsatsfaktor i virksomheten. Etter § 16 gjelder retten til miljøinformasjon også for virksomhetens innsatsfaktorer. Informasjonen som etterspørres gjelder informasjon om spiselig slakteavfall fra storfekjøtt. Miljøpåvirkninger fra slik kjøttproduksjon er blant annet utslipp av klimagasser, både ved produksjon og distribusjon, og produksjon av avfall. Det er i samfunnsdebatten pekt på klimaavtrykket fra kjøttproduksjon og FNs klimapanel har satt dette på dagsorden i sine rapporter. Informasjonskravet gjelder spiselig slakteavfall, som er et biprodukt ved storfeproduksjon, noe som er positivt for ressursutnyttelsen og for minimering av avfall. Nemnda mener at informasjon om import av spiselig slakteavfall fra storfekjøtt vil kunne anses som miljøinformasjon.

Innklagede har anført at spørsmålene som stilles tyder på at formålet med innsynskravet er å motta informasjon om handelsstatistikk og toll fremfor miljøinformasjon. Nemnda viser til at den som krever miljøinformasjon ikke skal avkreves noen begrunnelse for hvorfor den aktuelle miljøinformasjonen kreves. Dette er også presisert i forarbeidene til loven, Ot.prp. nr. 116 (2001-2002) på s. 169. Nemnda kan derfor ikke se at det er relevant å legge vekt på dette eller se hen til at informasjonskravet bare gjelder kjøtt i en spesifikk varekategori. Så lenge informasjonskravet gjelder miljøinformasjon, er det opp til klager å etterspørre den informasjonen som klager ønsker.



Retten til miljøinformasjon gjelder bare forhold som kan medføre en "ikke ubetydelig påvirkning" på miljøet, jf. miljøinformasjonsloven § 16. I forarbeidene til miljøinformasjonsloven³ uttales det at "ikke ubetydelig" er noe mer enn ubetydelig skade, men mindre enn "vesentlig" miljøpåvirkning. Nemda må vurdere om hvert enkelt av spørsmålene fra Nationen er å anse som miljøinformasjon og om informasjonen som etterspørres gjelder miljøinformasjon som kan medføre en "ikke ubetydelig påvirkning" på miljøet, jf. miljøinformasjonsloven § 2 og § 16.

1. Mengde importert kjøtt av varenummer 02061000

Innklagede har vist til tidligere sak for nemnda, KMI 2015/3, der nemndas flertall kom til at omsetningstall for hydrogenperoksidbaserte legemidler til oppdrettsnæringen ikke utgjorde miljøinformasjon. Nemndas flertall la i denne saken vekt på at det ikke er uttalelser i forarbeidene til miljøinformasjonsloven som tyder på at lovgiver har tenkt seg at informasjon om omsetning av helse- og miljøfarlige kjemikaler kan være miljøinformasjon som allmennheten har rett til å få utlevert etter miljøinformasjonsloven § 16 første ledd. I denne saken la nemnda også vekt på omsetter sin beskjedne rolle i årsaksbildet og kom derfor til at det ikke var naturlig å se omsetningen som en faktor som påvirket miljøet.

Nemnda har i flere senere saker kommet til at omsetter må svare for miljøinformasjon om sine produkter. KMI 2017/10 gjaldt mengde D5 som brukes årlig i produkter som virksomheter har importert til det norske markedet. Nemndas flertall kom til at dette var miljøinformasjon som kan medføre en ikke ubetydelig påvirkning på miljøet ved bruk og som avfall og som virksomhetene plikter å utlevere. I KMI 2019/9, og de øvrige sakene om omsetting av hvalkjøtt, fant nemndas flertall at hvor mye kjøtt/spekk som ble prosessert og solgt var miljøinformasjon.

Når en virksomhet importerer en vare som har miljøpåvirkning, vil opplysninger om varen kunne være miljøinformasjon. Nemnda legger vekt på at det er et særlig søkelys på miljøpåvirkninger fra produksjon og distribusjon i kjøttvareindustrien. Nemnda mener at informasjon om mengde årlig importert storfekjøtt av varenummer 02061000 (spiselig slakteavfall) er å anse som miljøinformasjon som kan medføre en ikke ubetydelig påvirkning på miljøet fordi varen har miljøpåvirkninger ved produksjon, distribusjon og som avfall.

2. Opprinnelsesland av importert kjøtt med samme varenummer

Det fremgår av Mattilsynets informasjonssider at det er obligatorisk å merke storfekjøtt med opprinnelsesland (etter forskrift om sporbarhet og merking av storfe og storfekjøtt). Nemnda mener at informasjon om opprinnelsesland er miljøinformasjon fordi informasjonen vil si noe om utslipp i forbindelse med distribusjon av varen. Nemnda har kommet til at informasjon om opprinnelsesland gjelder miljøinformasjon som kan medføre en ikke ubetydelig påvirkning på miljøet.

3. Hvor importert kjøtt med samme varenummer er skjært ned og importert fra

Nemnda mener at informasjon om hvor kjøttet er skjært ned og importert fra er miljøinformasjon fordi informasjonen vil si noe om utslipp i forbindelse med distribusjon av varen. Nemnda har kommet til at informasjon om hvor kjøttet er skjært ned og importert fra er miljøinformasjon som kan medføre en ikke ubetydelig påvirkning på miljøet.

³ Ot.prp.nr.116 (2001-2002)



4. Mottaker og videreforedler i Norge av importert kjøtt med samme varenummer

Spørsmålet om hvem som er mottaker og videreforedler har likhetstrekk med spørsmålet om hvor hvalkjøtt selges i tidligere saker om hvalkjøtt, bl.a. KMI 2019/7. Nemndas flertall mente i disse sakene at informasjonen om hvilke bransjer kjøttet ble solgt til var et spørsmål om hvilke deler av markedet som etterspør og kjøper hvalkjøtt, sett hen til at vågehval er en art som er listet i Konvensjonen for internasjonal handel med truede dyre- og plantearter (CITES-konvensjonen).

Nemndas flertall (*Oftedal, Cabot, Pihlstrøm og Nordli*) kan ikke se at informasjonen om hvilke selskaper som er mottaker og videreforedler av det importerte storfekjøttet i Norge er informasjon som har samme relevans for miljøpåvirkningen i denne saken som i sakene om hvalkjøtt. I hvalkjøttssakene gjaldt også informasjonskravet hvilke bransjer kjøttet ble solgt til, og ikke navnet på de konkrete selskapene. Det har etter flertallets (*Oftedal, Cabot, Pihlstrøm og Nordli*) vurdering liten betydning for graden av miljøpåvirkning hvem som er mottaker og videreforedler av kjøttet innlands, med unntak av for utslipp i forbindelse med transport av varen i Norge. Nemndas flertall (*Oftedal, Cabot, Pihlstrøm og Nordli*) anser også at dette spørsmålet blir for detaljert, jf. forarbeidene til miljøinformasjonsloven som peker på at hvor detaljert miljøinformasjon som kan kreves og hvor langt virksomheten må gå i å imøtekomme krav om miljøinformasjon må vurderes konkret for hvert enkelt spørsmål, jf. Ot.prp. nr. 116 (2001-2002) s. 169. Nemndas flertall (*Oftedal, Cabot, Pihlstrøm og Nordli*) har kommet til at informasjon om hvilke konkrete selskaper som har vært mottakere/videreforedler av den aktuelle varen ikke er miljøinformasjon som har en ikke ubetydelig påvirkning på miljøet.

Nemndas mindretall (*Vestrum og Esmark*) mener at informasjon om mottaker og videreforedler av kjøtt i Norge er et spørsmål som handler om ressursutnyttelse. Hvilke deler av markedet er det som etterspør og forbruker ressursen? Innsikt i hele verdikjeden er avgjørende for å vite hvordan råvaren totalt sett utnyttes, til hva og av hvem. Benyttes det spiselige slakteavfallet for eksempel til menneskeføde, dyrefor eller håndvesker? Dette er miljøinformasjon av betydning for det store bildet, slik flertallet i nemnda tidligere har konkludert i flere saker, herunder KMI 2019/7, 2019/8, 2019/9. Nemndas mindretall (*Vestrum og Esmark*) anser dette som miljøinformasjon som innklagede plikter å utlevere også i denne saken.

Gjelder klagen miljøinformasjonen om forhold ved innklagedes virksomhet?

Nationen har bare rett til miljøinformasjon om forhold ved innklagedes virksomhet, jf. miljøinformasjonsloven § 16. Informasjonsplikten er sammenfallende med det virksomheten plikter å ha kunnskap om etter miljøinformasjonsloven § 9, dvs. forhold ved egen virksomhet som kan medføre en ikke ubetydelig påvirkning på miljøet. Dette gjelder virkninger av egen drift, herunder miljøpåvirkninger fra virksomhetens innsatsfaktorer.

Kravet gjelder informasjon om import av mengde spiselig slakteavfall mv fordelt på selskaper under Lilleulv Holding AS (Wulff & Co AS org.nr. 886 181 132), Meat Trade AS (tidligere Wulff & Co Trading AS, org.nr. 922 765 677) og Cocina AS (org.nr. 913 375 424). Ifølge informasjon på nettsiden Proff er Lilleulv Holding AS et konsern med datterselskapene Wulff & Co AS, Meat Trade AS og Cocina AS.

Klagen til nemnda er rettet mot datterselskapet Wulff & Co og ikke konsernet Lilleulv Holding AS. Wulff & Co kan ikke pålegges å gi miljøinformasjon om forhold ved andre virksomheter, selv om disse



virksomhetene er selskaper i samme konsern. Nemnda legger til grunn at innklagede virksomhet, Wulff & Co AS, ikke har plikt til å gi miljøinformasjon om Meat Trade AS og Cocina AS sin import av spiselig slakteavfall. De øvrige selskapene har heller ikke vært part i saken for nemnda. Tilsvarende må legges til grunn for kravet om informasjon om produsent etter produktkontrollloven, hvor informasjonen kan kreves av produsent, importør, bearbeider, omsetter eller bruker av produktet etter produktkontrollloven § 10 annet ledd.

Klager kan rette et nytt informasjonskrav til Meat Trade AS og Cocina AS, eventuelt til konsernet Lilleulv Holding AS, for å få miljøinformasjonen fra disse selskapene og vise til nemndas vedtak. Klager kan også klage til nemnda på avslag eller manglende svar på krav om miljøinformasjon fra disse selskapene.

Gjelder informasjonskravet forretningssensitiv informasjon som kan unntas fra informasjonsplikten, jf. miljøinformasjonsloven § 17 første ledd bokstav c) og produktkontrollloven § 10 femte ledd?

Nemnda har over kommet frem til at mengde importert kjøtt i kategorien spiselig slakteavfall årlig fra 2016 og frem til i dag, informasjon om opprinnelsesland, hvem som er produsent og hvor kjøttet er skjært ned/importert fra, er miljøinformasjon som klager i utgangspunktet har rett til å få. Nemnda har også kommet til at informasjon om hvem som er produsent, i utgangspunktet er produktspesifikk informasjon som klager har rett til å få etter produktkontrollloven.

Innklagede hevder at opplysningene er forretningshemmeligheter og derfor kan unntas fra plikten til å gi miljøinformasjon etter miljøinformasjonsloven § 17 første ledd bokstav c). Innklagede har også vist til tolloven § 12-1. Nemnda viser til at tolloven § 12-1 er en særbestemmelse som pålegger taushetsplikt om bedriftsmessige forhold for enhver som har eller har hatt verv, stilling eller oppdrag knyttet til tollforvaltningen. Taushetsplikten i tolloven gjelder for tollmyndighetene. For spørsmålet om virksomhetens plikt til å gi miljøinformasjon, må saken imidlertid løses etter miljøinformasjonslovens og produktkontrolllovens bestemmelser om taushetsplikt.

Miljøinformasjonsloven § 17 (1) bokstav c) fastslår at et krav om miljøinformasjon kan avslås dersom det gjelder drifts- eller forretningsforhold som det vil være av konkurransemessig betydning å hemmeligholde av hensyn til den som opplysninger angår. Bestemmelsen har samme virkeområde som forvaltningsloven § 13 første ledd nr. 2 om taushetsplikt for forretningshemmeligheter. Kjerneområdet for taushetsplikten er informasjon om produksjonsmetoder, nye produkter som er under utvikling og lignende som konkurrenter kan bruke på tilsvarende måte i egen virksomhet. Tilsvarende kan krav etter produktkontrollloven avslås etter produktkontrollloven § 10 femte ledd dersom det foreligger forretningshemmeligheter. Bestemmelsen tilsvarer og skal forstås på samme måte som miljøinformasjonsloven § 17 første ledd bokstav c, jf. Ot.prp. nr. 116 (2001-2002) s. 179.

Forarbeidene til miljøinformasjonsloven legger til grunn at det er først og fremst i de tilfellene der miljøinformasjonen vil avdekke sammensetningsopplysninger, produksjonsmetoder og lignende som ikke allerede er kjent, at taushetsplikten vil gjøre seg gjeldende. Det står videre i Ot.prp. nr. 116 (2001-2002) om miljøinformasjonsloven på s. 160: "*Det stilles her krav både til opplysningenes art (drifts- eller forretningsforhold) og den eventuelle virkningen av at opplysningene gis ut (konkurransemessig betydning). En rekke forskjellige opplysninger vil regnes som drifts- eller forretningsforhold. Den sentrale begrensningen i taushetsplikten ligger i at det må ha "konkurransemessig betydning" for*



virksomheten at opplysningene hemmeligholdes. Dette innebærer at offentlighet omkring opplysningene må kunne føre til økonomisk tap eller redusert gevinst for virksomheten, enten direkte eller ved at konkurrenter utnytter opplysningene."

Innklagede anfører at kunde- og leverandørnettverk, samt importkvanta detaljert ned til varenummernivå, er av konkurransemessig betydning å hemmeligholde.

Informasjon om årlig mengde import mv

Nemnda kan ikke se at det er godtgjort av innklagede på hvilken måte utlevering av informasjon om årlig importmengde av kjøtt med nevnte varenummer kan utnyttes av konkurrenter på markedet. Tallene som etterspørres er overordnede og aggregerte (sammenslåtte) opplysninger og i stor grad historiske tall. Denne vurderingen er i samsvar med nemndas praksis i tidligere saker, f.eks. sakene om informasjon om hvalkjøtt (f.eks. KMI 2019/7). Nemnda har videre vurdert om informasjon om kjøttets opprinnelsesland og hvor kjøttet er skjært ned/importert fra er forretningssensitiv informasjon som det vil være av konkurransemessig betydning for innklagede å hemmeligholde. Nemnda mener spørsmålene ikke gjelder detaljerte opplysninger om omsetning og markedskanaler som kan være konkurransefølsomt.

Nemnda har kommet til at informasjon om årlig importmengde, opprinnelsesland og hvor kjøttet er skjært ned/importert fra ikke er informasjon som kan unntas etter miljøinformasjonsloven § 17 første ledd c) om forretningshemmeligheter.

Informasjon om hvem som er produsent

Nemnda må vurdere om informasjon om produsenter er drifts- eller forretningsforhold som det vil være av konkurransemessig betydning for virksomheten å hemmeligholde. Om dette anfører innklagede: *"Wulff & Co AS produserer ingenting selv, men har sin viktigste ressurs i kunde- og leverandørlistene – et nettverk det har tatt 50 år å etablere. Bedriftens kunnskap om hvor man kan kjøpe riktig vare med riktig kvalitet, er noe alle konkurrenter er villig å betale godt for. I denne forbindelse er det også sentralt at Wulff & Co AS har opparbeidet seg kunnskap om hvilke varer som bør produseres i Norge, og hvilke som er mest gunstige å importere fra andre land. Valg av produsent hemmeligholdes for å ikke offentliggjøre hvem som oppfyller kvalitetskrav og leveringsevne."*

I tidligere saker 2020/4 og 2019/1 kom nemndas flertall til at det ikke var godtgjort at informasjonen var forretningssensitiv og at virksomhetene derfor måtte gi informasjon om sine leverandører av biodrivstoff. I sak 2004/18 og 2016/6 om tropisk trevirke vurderte nemnda at det var vanskelig å se at informasjon om hvem som er tilvirker og leverandør kan anses som forretningshemmeligheter i lovens forstand og at dette i tilfellet måtte begrunnes særskilt, noe som ikke var gjort.

I Justisdepartementet sin Rettleiar til offentleglova står det på sidene 85-86 står det:

"Marknadsanalysar, økonomiske utrekningar og prognosar og meir konkrete forretningsstrategiar og liknande kan òg vere av ein slik karakter at konkurrentar kan utnytte dei. Det same gjeld informasjon som det ikkje ligg nokon skapande eller original tanke bak, som til dømes kundelister. Dersom utlevering av slike forretningsløyndomar kan ha skadelege verknader for konkurranseevna til verksemda, og desse skadeverknadene ikkje er uvesentlege, vil opplysningane normalt vere underlagde teieplikt."



Nemndas flertall (*Oftedal, Andersen Cabot, Pihlstrøm og Nordli*) er enig i at kunde- og leverandørlistene kan være forretningssensitiv informasjon som virksomheten kan ha behov for å unnta av konkurransemessige årsaker. Hvorvidt informasjon om produsent må anses som forretningssensitiv informasjon, må vurderes konkret i hver enkelt sak og med henblikk til konkurransesituasjonen i hver enkelt bransje. Nemnda har begrenset kunnskap om konkurransesituasjonen på dette markedet. Nemndas flertall (*Oftedal, Cabot, Pihlstrøm og Nordli*) mener imidlertid at innklagede i denne saken har godtgjort at utlevering av informasjonen kan utnyttes av konkurrenter i markedet og kunne føre til redusert gevinst for virksomheten. Nemnda mener derfor at virksomheten kan avslå kravet om å oppgi sine produsenter med bakgrunn i produktkontrollloven § 10 femte ledd.

Nemndas mindretall (*Vestrum og Esmark*) bestrider at informasjon om produsenter er drifts- eller forretningsforhold som kan unntas etter produktkontrollloven § 10 femte ledd bokstav b) om forretningshemmeligheter. Mindretallet (*Vestrum og Esmark*) kan vanskelig se at informasjon om tilvirker og leverandør kan anses som forretningshemmeligheter i lovens forstand. Kjerneområdet for taushetsplikten er informasjon om produksjonsmetoder, nye produkter som er under utvikling og lignende som konkurrenter kan bruke på tilsvarende måte i egen virksomhet. Nemndas mindretall mener at innklagede ikke har godtgjort tilstrekkelig at informasjon om produsenter kan unntas fra lovens hovedregel. Informasjon om produsenter er informasjon som innklagede plikter å utlevere etter produktkontrollloven § 10 første ledd bokstav e) og vil sikre klagers mulighet til å be om produktspesifikk informasjon fra produsent slik produktkontrollloven forutsetter.

Vedtak

Med hjemmel i lov om rett til miljøinformasjon og deltakelse i offentlige beslutningsprosesser (miljøinformasjonsloven) § 19 fattes følgende vedtak:

Klagen tas delvis til følge.

Wulff & Co AS plikter innen 30 dager å gi Nationen informasjon om:

- 1. Kvantitativt kjøtt av varenummer 02061000 - "spiselig slakteavfall" - fra 2016 til i dag, i Wulff & Co AS og**
- 2. Opprinnelsesland for import kjøtt av varenummer 02061000 som angitt i punkt 1 og hvor det er skjært ned og importert fra.**

Klager gis ikke medhold i kravet om informasjon om hvem som er produsent og hvilke selskaper i Norge som har vært mottakere/videreførdere av den aktuelle varen.

Vedtaket er avsagt etter møte i Klagenemnda 29.09.2021 og 18.10.2021 og senere utveksling av tekst til vedtak på e-post. Vedtaket er datert den dagen alle medlemmene har gitt sitt samtykke til teksten.

Vedtaket er endelig og partene har ikke klagerett.



Tvist om plikter og rettigheter etter mil. kapittel 4 kan bringes inn for domstolene ved søksmål. Partene i søksmålet vil være den som har fremsatt det omtvistede kravet og den virksomheten kravet retter seg mot, jf. forskrift 14. desember 2003 nr. 1572 om Klagenemnda for miljøinformasjon § 10.

27.10.2021

Arne Oftedal
leder

Sigrid Andersen Cabot
nesteleder

Maren Esmark

Elin Vestrum

Andreas Pihlstrøm

Trude H. Nordli